

Euharistički sastanci.

Spasitelj reče o svojoj Crkvi: »Kraljevstvo je nebesko kao zrno gorušično, koje uzme čovjek i posije na njivi svojoj, koje je istina najmanje od sviju sjemena, ali kad uzraste, veće je od svega povrća i bude drvo, da ptice nebeske dolaze i obitavaju u njegovim granama« (Mat. 13, 31—32). I druga su mnoga djela Božja ovako malena u svom začetku, a doskora uzrastu u divno stablo, jer »Bog daje te uzraste« (1 Kor. 3, 6). Tako je s euharističkim sastancima.

1. Početak euharističkih sastanaka.

29. lipnja 1873. do 200 francuskih zastupnika i mnoštvo naroda posveti u Paray-le-Monialu u kapelici Pohoda (gdje se Presv. Srce ukazalo sv. Margareti Alacoque) pred izloženim Svetotajstvom sebe, francuski parlamenat i svu Francusku. To gane M. Tamisier. O tome veli ona: »Imala sam kao viziju. Bog me pozva, da se posvetim socijalnom spasu pomoću Euharistije«. No kako da počne? da privede Euharistiji obitelji, gradove, biskupije, narode? To ona saopći Mgru Richardu, onda biskupu u Belleyu (kasnije kardinal u Parizu) i ovaj je obodri na ustrajnost. No kako da počne s djelom? Godinu prije (22. kolov. 1872.) bio je osnovao u La Salette augustinijanac P. Pichard s vicomte de Damas odbor za hodočašća. To potakne Mariju i reče P. Chevriera: »Zašto ne bismo uveli hodočašća k pres. Euharistiji u svetištima, koja su poznata s euhar. čudesa?« Plan je sada bio gotov. Odmah ona upita pismeno i M. Duponta (pravnik a i kako ga zvali u Toursu »živog sveca«) za mnijenje; ovaj pohvali nakanu i obeća svoju molitvu. Sada ona odlučí (sporazumno s P. Chevriera), da prvo hodočašće krene u Avignon. Biskupi Richard iz Belleya i Magnin iz Annecya odobriše taj plan. I slijepi prelat Mgr. de Segur pisa joj 2. prosinca: »Ova je namisao previše sveta, a da ne bi došla od Boga«. Uz te i druge preporuke dođe ona k nadbiskupu Mgru Dubrenilu u Avignon svršetkom prosinca. On je primi bez entuzijazma. To ne preplaši Mariju. Doskora dobi za svoju stvar Nataliju Blanchet, gospođicu jakog vjerskog duha i velike kulture, te isusovca O. Felixa i Mgr. Placea iz Marseille-a. Na njezin poticaj napiše svećenik P. Bridet u Lyonu brošuru »La Salut social par l'Eucharistie« (socijalni spas pomoću Euharistije). Sada preuzeše posao u ruke M. de Benque (podguverner u Banque de France) i Mgr. Segur u Parizu. Brzo odjeknu taj polret u Donau,

Lyonu i drugdje. I napokon iza Uskrsa g. 1873. krenuše u Avignon prva hodočašća k čudesnoj kapeli iz raznih obližih župa na poticaj isusovaca Foresta i Mombura i 30. srpnja dođe iz Marseille do 500 hodočasnika. Pjesnikinja Blanchet, na poticaj Mgra Segura spjeva narodnu himnu reparacije presv. Sakramentu të divno djelce »La France au pied du Saint Sacrement« (Francuska pred sv. Sakramentom).

Mgr. Richard pozove 4. kolov. 1874. svoju biskupiju na grob svetog župnika arškog. Tamo dođe i krug prijatelja pres. Sakramenta. Na prijateljskom je dogovoru biskup iznio više vrsti pobožnosti spram ovog otajstva, ali prevlada nacrt Tamisiere o euharističkim hodočašćima. Te je iste godine (13—15. stud.) zaključio katolički sastanak sjeverne Francuske, da slijedeće godine cambraska crkvena pokrajina hodočasti k sv. Otajstvu u Donai. To se i izvelo. 17. 5. 1875. stiže tamo do 50.000 hodočasnika. M. Filibert Vrau, duša ove manifestacije, veli, da je s okolišnim pučanstvom tu sudjelovalo preko 100 tisuća osoba.

Sada je led bio probijen. Mgr. Richard, imenovan pomoćnim biskupom u Parizu, povede Parižlije na hodočašće u Saint-Jean-St. Francois, te 400 članova noćnog klanjanja u kapelu narodnog svetišta. G. 1876. angevinski hodočasnici pohode svetište Ulmesa kod Saumura.

9. srpnja 1876. bila je jubilara (svake 25. godine) procesija »sivih pokornika« u Avignonu. To je hodočašće sve Francuske u naknadu za grijeh. Procesija je trajala 3—11 sati pop. Sutra se sastadoše kod nadbiskupa 2 prelata i njihovi generalni vikari, vicomte de Damas, P. Tesniere, pročelnici sivih pokornika (Penitents gris) i noćnog klanjanja u Parizu. Ti zaključiše, da bi se svake godine održalo u Francuskoj jedno ovakovo euharističko hodočašće i da se u tu svrhu osnuje trajni odbor. — Slijedeće godine opet stvar zape. Na to Tamisier ode u Rim i 24. IV. 1878. predade Leonu XIII. memorandum, koji je potpisalo do 500 osoba iz Pariza, Angersa, Marseille i Avignona. Papa odobri ovo djelo s riječima: »Za euharistička ću djela sve odobriti«. Te je godine u rujnu hodočastilo u Faverney do 25.000 vjernika i 1000 svećenika. Slijedećeg je dana bio kongres euharistički u crkvi.

M. Tamisier i dalje neumorno radi na organiziranju ovećih hodočašća. No ona i to želi, da bi se ova hodočašća pretvorila u euharističke sastanke i to međunarodne. Stoga ode u Belgiju do kardinala Dechampsu u Malines i Nizozemsku. Svugdje je dobro primiše. No iza svog povratka u Francusku doživi tešku kušnju. Kardinal Dechamps oteže, jer u Rimu nije našao potvrdu; Mgr. Segur u Parizu obolio i dalje nije mogao moćno raditi za ovu ideju, prijatelji u Parizu ne znaju si pomoći. Nenadno će netko: »Pišimo Filibertu Vrauu u Lille!« To odmah učine i ovaj s prijateljima odgovori u Pariz: »Vi urgirate s nacrtom o međunarodnom euharističkom sa-

stanku, ne možemo na ino nego da vam se stavimo na raspoloženje. Dakle, ako hoćete da sastanak bude u Lillu, mi ćemo pomoći što najbolje budemo mogli«. Koje veselje u Parizu i po svoj Francuskoj! Vrau ode u Rim, da dobije od pape privolu. Leon XIII. to blagoslovi i saopći 16. V. 1881. svoju želju Mgru Seguru*).

Tako se ostvario g. 1881. prvi međunarodni euharistički sastanak u Lilleu. Drugi su slijedili.

2. Međunarodni euh. sastanci.

1. Lille 28—30. lipnja 1881;
2. Avignon 13—17. rujna 1882;
3. Liege (Belgija) 5—10 lipnja 1883;
4. Friburg (Švicarska) 9—13. ruj. 1885;
5. Toulouse 20—25. lip. 1886;
6. Pariz 2—7. srpnja 1888;
7. Anvers (Belgija) 16—21. kolov. 1890;
8. Jeruzolim 14—21. svibnja 1893;
9. Reims 25—29. srpnja 1894;
10. Paray-le-Monial 20—24. rujna 1897;
11. Bruxelles (Belg.) 13—17. srpnja 1898;
12. Lurd 7—11. kolov. 1899;
13. Angers 4—7. kolov. 1901;
14. Namur (Belg.) 3—7. ruj. 1902;
15. Angouleme 20—24. srpnja 1904;
16. Rim 1—4. lipnja 1905;
17. Tournay (Belg.) 15—19. kolov. 1906;
18. Metz (Lorena) 6—11. kolov. 1907;
19. London (Engl.) 9—13. rujna 1908;
20. Köln (Njem.) 4—11. kolov. 1909;
21. Montreal (Kanada) 7—11. rujna 1910;
22. Madrid (Španj.) 23. lip. — 1. srpnja 1911;
23. Beč (Austrija) 11—15. rujna 1912;
24. Malta (engl. kolon.) 23—27. travnja 1913;
25. Lurd 22—26. srpnja 1914;
26. Rim 24—29. svibnja 1922.

Ovi su sastanci donijeli mnogo koristi. Oni doduše nijesu crkveni koncili, ali ipak reformiraju vjernike u njihovom nutarnjem životu.

Kako se sastanci drže po velikim gradovima, oni bude iz pospanosti katoličku svijest; isto se tako ti sastanci prenose od jednog naroda k drugome i tako očito svjedoče, da smo »svi jedno tijelo i jedan duh«, kako je »jedan Gospodin, jedna vjera, jedno krštenje«

*) Opširnije donose: L. Gverin, Les Congres eucharistiques internationaux (Paris, Bonne Presse); J. Vandon, Congres eucharistiques, ses origines (Paris, Bloud); M. Vanino D. L., Filibert Vrau.

(Efr. 4, 4—5). Kod otvora kongresa u Madridu pjevalo se »Ti si Petar i na tom kamenu sagradit ću crkvu svoju i vrata paklena ne će je nadvladati« (Mat. 16, 18). Da, dok je Euharistija u Crkvi, zaludno je svako nastojanje pakla da je potkopa: jakost i jedinstvo vjere i Crkve jest nesavladivo i vječno. To se vidjelo i prigodom euh. sastanka u Jeruzalemu (1893) i Londonu (1908). Kako je to jedinstvo moćno zadivilo pripadnike drugih konfesija! Na jeruzolimskom se sastanku iznijelo, da je nekoć prije ocijepljenja i istočna Crkva isto vjerovala o sv. Euharistiji kao i mi. Slično se dokazalo na londonskom sastanku i za konfesije u Engleskoj. Kako je onda buktio vjerski život kod tih naroda prije ocijepljenja! Kada bi ovi opet počeli jače štovati presv. Euharistiju i češće se pričestiti, brzo bi se kod njih pojavio pokret za vjerskom obnovom i time rad da se spoje s našom katoličkom Crkvom. I kako ne bi! Euharistički nas sastanci vraćaju u doba, kada su svi kršćani bili svi jedno; kada »u naroda, koji vjerovala, bijaše jedno srce i jedna duša« (Dj. apost. 4, 32); kada vjernici »ustrajahu u nauci apostolâ, u zajednici klanjanja hljeba (Euharistije) i u molitvama« (Dj. ap. 2, 42). Zgodno stoga opaža o euh. sastancima A. Schweykart: »Uopće što je Crkva, *stup i temelj istine*, vođena od Duha svetoga, riječima ili praksom vjerovala i učila o tom presv. oltarskom otajstvu; što su zatim veliki učitelji i sveti oci crkveni u svojim besmrtnim djelima i oduševljenim govorima puku potašnje tumačili; što su zatim svjetionici katoličke znanosti, osobito sv. Toma Akvinski, temeljito i duboko iznijeli na proslavu presvetog oltarskog sakramenta, a sveci svih vremena toplo usadili u srce vjernikâ: o tome su opet na velikim euharističkim sastancima govorili istaknuti duhovi, biskupi i svećenici; to je, često u grobnoj tišini, slušala cijela skupština. Svi su osjećali kao čežnju za domovinom, kao neopisivu čežnju za prvim vremenima, kada su oduševljeni govornici crtali vrhunac euharističke dobe, koju su nekoć proživjeli njihova domovina i njihovi prede« (Im Zeichen der Zeit, 285).

Osim pouke ovi sastanci upotrebljavaju i druga sredstva, da tako što uže spoje vjernike s euharističkim živim Kristom. Ta su sredstva: *zajedničko klanjanje, zajednička pričest i svećane procesije*.

»Svi mnogo griješimo« (Jak. 3, 2). Svi moramo Bogu priznati: »Zgriješismo i zlo činismo i bismo bezbožni, i odmetnusmo se i odstupismo od zapovijesti tvojih i od zakona tvojih. U tebe je, Gospodine, pravednost, mi se moramo zastidjeti u licu. U tebe je, Gospodine, Boga našega, smilovanje i opraštanje, jer se odmetnusmo od tebe« (Daniyel 9, 5, 8—9). Ovo valja javno i priznati, jer i javno zgriješismo; zdrav nas razum uči, neka i javno Bogu prikažemo zadovoljštinu. Isus je kazao sv. Margareti Alacoque, da mu je ne samo mila ova zadovoljština, nego da je traži i Božja pravednost. Ovo su imali pred očima i osnivači euharističkih sastanaka: otvore-

no prikazati Isusu u presv. Euharistiji zadovoljštinu za grijehe i uvrede, koje mu ljudi nanose protiv ovog sakramenta ljubavi. U tu svrhu vazda imaju euharistički sastanci u svom programu: zajedničko klanjanje (adoriranje) i ukupna sv. pričest. — Uz to sv. pričest u masama valja da potakne ljude na što češće primanje (po mogućnosti dnevno) ovog izvora kršćanske snage i kreposti. Tako je kazao i papin legat, kardinal Vincencij Vannutelli, na euh. sastanku u Tournayu g. 1906. u ime Pija X.: Glavni je cilj euhar. sastanaka, da se izvedu papinske odluke o sv. pričesti.

Sveta je Misa središte cijele liturgije kroz svu godinu. Ona je sunce vjerskog života. To je naša žrtva (kako veli Tridentinum u 22. svojoj sjednici), kojom Boga slavimo i njom ga molimo za pomoć u svakoj potrebi duše i tijela, te da nam oprostí grijehe i kazne. Divni obredi, krasno pjevanje, uresi i sjaj, pobožnost klera i puka, sve nas diže i spaja s euharističkim Pastirom naših duša. I tu se klanjamo živom Bogu svome, blagujemo tijelo njegovo i pijemo krv njegovu: s njim se spajamo. Da to nije sam Krist kazao i naredio, što bi ikada na to i pomislio? Sama ova ideja kadra je da raspali i najtvrde ljudsko srce.

No euharistički je Krist kralj svih naroda. Poganstvo to niječe i navodi narode na odmetništvo. Savremena je zato dužnost svih katolika, da javno ustanu i kliknu: »Poklikni Gospodu sva zemljo, pojte pjesmu imenu njegovu; dajte slavu hvali njegovoj!« (ps. 65), »Blagoslov i slava i premudrost i hvala i čast i sila i jačina Bogu našem u vijek vijekova!« (Apoc. 7, 12). I Crkva nas na to poziva na Veliki Pětak:

Uzdignite jasni klik,
Kako Isus žrtvova se,
Žrtvom posta pobjednik.

Tako katolici na euh. sastancima javno ispovijedaju osobito u procesijama kroz ulice i preko poljâ, da je Krist *naš kralj*. Narodne mase kreću i nose euharističkog kralja u triumfu i pozivlju sva razumna bića:

Pojte usne, uzvišenu
Tajnu tijela preslavnog,
Pojte onu krv tajnenu,
Što rad svijeta čitavog
Prošlo ju necijenjenu
Ljudskog roda kralj i Bog.

3. Euharistički sastanak u Zagrebu 18—19. kolovoza 1923.

Za ovim ciljem ide i euharistički sastanak svih katolika SHS u Zagrebu 18—19. kolovoza 1923. To veli Odbor za euh. sastanak u Zagrebu: »Svrha je ovomu našem Euh. kongresu dvojaka: bližnja i daljna. Bližnja je, da Isusu u presv. Otajstvu za nebrojene

grijehe svoje i naroda svoga javno dademo neku zadovoljštinu, pa da ga javno i svečano i kao narod priznamo i ispovijedamo za svojega Gospodina i Kralja kraljeva, da Mu se kao Spasitelju zahvalimo za sva dobročinstva i da Mu se kao čitav narod smjerno pomolimo za mir Božji i blagoslov Božji u svemu. Daljna je svrha ovoga Euharistijskoga poklonstva: 1. da u srcu sviju naših katolika oživi sv. vjeru Kristovu; 2. da stvorimo tvrde i nepomične odluke po vjeri Kristovoj živjeti, boriti se i trpjeti do konca».

Ovo je prvi put, da katolici ove države dolaze na zajednički sastanak; doći će ljudi iz sve Banovine, Dalmacije, Bosne, Crne Gore, Bačke i Banata, Slavonije, Međumurja, Koruške i sve Slovenije, Istre i hrvatskih otoka, da se javno poklone euharistijskom Bogu i njemu sebe i narod posvete božanskom presv. Srcu Isusovu. Lani su bili euharistički regionalni euharistički sastanci u Subotici i Varaždnu u kolovozu, pa su donijeli lijepog vjerskog ploda. Jednako je koristio Dalmaciji njezin prvi pokrajinski euharistički sastanak g. 1909. 3—6. kolovoza. Sigurno će još višim i trajnijim vjerskim plodom uroditi opći euh. sastanak u Zagrebu, kamo će pohrliti mnoštvo puka i izobraženih slojeva, da raspale svoju vjeru na euharističkom žarištu.

Dao Bog, da prvi naš nacionalni sastanak bude moćna pouga u obnovi našeg vjerskog života!

A.

Tri znamenita starokršćanska natpisa euharistijskog sadržaja.

»Blagosloven Kralj, koji ide u ime Gospodnje! Mir na nebu i slava na visini!« Tako je na Cvjetnu nedjelju kod svečanog ulaza Kristova u grad Jeruzalem »sve mnoštvo učenika u radosti počelo hvaliti Boga iza glasa za sva čudesa, što su vidjeli . . . A neki farizeji iz naroda rekoše Gospodinu: Učitelju, zaprijeti učenicima svojim! — A on im reče: *Kažem vam, ako oni ušute, kamenje će vikati*« (Luk. 19, 38—40).

To se doista sve do naših vremena sjajno obistinilo i s obzirom na euharistijskog Spasitelja. Istina, nisu ušutjeli živi svjedoci i pismena svjedočanstva o živoj prisutnosti Kristovoj u oltarskom otajstvu i o divotama tog sveudiljnog čuda Božjega u sredini našoj. Ali uz njih je vikalo i kamenje te više i danas u slavu euharistijskog Boga-Čovjeka. Kamenje veličanstvenih hramova naših onamo od prvog razvitka i sjajnog procvata kršćanskog graditeljstva pa sve do naših dana pjeva hvalospjeve euharistijskom Kristu, koji je u